

Toruń, 20 lutego 2024 roku

dr hab., prof. UMK Joanna Marszałek-Kawa

Katedra Systemów Politycznych

Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

R E C E N Z J A

dorobku naukowego dr. Bartłomieja Seclera

przygotowana w związku ze wszczętą procedurą ubiegania się o stopień naukowy

doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych

w dyscyplinie nauki o polityce i administracji

Na treść niniejszej recenzji złożyły się wnioski wynikające z oceny wskazanego przez Habilitanta osiągnięcia naukowego oraz nadesłanej dokumentacji, a w szczególności z autoreferatu, zawierającego m.in. informacje nt. wykazu publikacji, uczestnictwa w realizacji projektów badawczych oraz działalności organizacyjnej i popularyzującej naukę. Pan dr Bartłomiej Secler spełnił wszystkie wymagania formalne niezbędne do wszczęcia postępowania habilitacyjnego wynikające z ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zm.). Niniejsza recenzja składa się z czterech części. Analizie poddany zostanie dorobek Habilitanta w kluczowych obszarach, tj.: przebieg jego kariery naukowej, działalność naukowa, osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzujące naukę lub sztukę, aktywności w zakresie współpracy międzynarodowej oraz główne osiągnięcia naukowe będące przedmiotem postępowania.

I. Sylwetka Kandydata i przebieg kariery naukowej

Pan dr B. Secler jest absolwentem studiów politologicznych w Instytucie Nauk Politycznych na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 2007 r. Kandydat rozpoczął studia doktoranckie na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM, które ukończył w czerwcu 2011 r., broniąc dysertacji pt. *Książd Józef Tischner w polskich środkach społecznego przekazu w latach 1955–2000. Studium politologiczno-medioznawcze*. Promotorem jego rozprawy doktorskiej był prof. dr hab. Ryszard Kowalczyk. W lipcu 2011 r. na podstawie uchwały Rady Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM Habilitant uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauki o polityce. Co warto odnotować, rozprawa Pana Doktora została wyróżniona w VI edycji konkursu ogłoszonego przez redakcję „Studiów Medioznawczych” na najlepszą pracę doktorską z zakresu nauk o mediach. Drukiem ukazała się również monografia przygotowana na jej podstawie. Po obronie doktoratu Habilitant został zatrudniony jako adiunkt na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Do 2018 r. pracował w Zakładzie Kultury Politycznej, a następnie w Zakładzie Najnowszej Historii Politycznej.

II. Ocena dotychczasowych osiągnięć naukowo-badawczych, dydaktycznych, aktywności organizacyjnej, popularyzatorskiej oraz aktywności w zakresie współpracy międzynarodowej Habilitanta

W tym punkcie recenzji ocenie zostanie poddany dorobek naukowy, dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski zgromadzony przez Habilitanta po otrzymaniu stopnia doktora w 2011 r. Ocena realizacji poszczególnych wymogów pozwoli sformułować wniosek dotyczący zaangażowania Kandydata w działania prowadzone w tych płaszczyznach.

Pan dr B. Secler przez cztery lata pełnił funkcję kierownika studiów pierwszego stopnia na kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna. Był też koordynatorem ds. utworzenia kierunku logistyka/transport w Collegium Polonicum w Słubicach. Przez pięć lat pełnił funkcję kierownika Studiów Podyplomowych Zarządzania

w Mediach Lokalnych. Był też koordynatorem ds. kształcenia ustawicznego na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM, Członkiem Wydziałowych Komisji, w tym m.in. Wyborczej, Rekrutacyjnej, pełnomocnikiem dziekana WNPiD UAM ds. wyróżnień studenckich oraz członkiem Zespołu ds. rocznego wynagrodzenia motywacyjnego dla pracowników Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Wymieniłam tylko kilka z obszarów zadań realizowanych przez Habilitanta. Z całą pewnością powierzenie mu przez dziekanów WNPiD oraz rektora UAM kolejnych odpowiedzialnych funkcji potwierdza obowiązkowość, ponadprzeciętne zaangażowanie i przygotowanie merytoryczne Kandydata.

Jeśli chodzi o aktywność w przestrzeni naukowej, Habilitant jest sekretarzem redakcji periodyku „Przegląd Politologiczny”, który jest wydawany przez Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Ponadto Habilitant pełni funkcję promotora pomocniczego w trzech przewodach doktorskich, z których jeden zakończył się obroną rozprawy doktorskiej. Kandydat współpracuje także z Redakcją czasopisma „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities”, wydawanego przez Pracownię Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego, wykonując zadania redaktora tematycznego (polityka historyczna, polityka pamięci, media).

Kandydat skupia się w swojej pracy badawczej na trzech głównych obszarach zainteresowań. Wskazuje, że podstawowy nurt jego badań dotyczy problematyki związanej z polityką pamięci, w tym zwłaszcza analiz dotyczących uchwał rocznicowych Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Pozostałe przestrzenie, które eksploruje Habilitant, stanowią „badania nad dziennikarzami i mediami” (jest to cytata z autoreferatu, który jednak – jeśli chodzi o jego brzmienie – wydaje się więcej niż zastanawiający) oraz zagadnienia związane z włoskim systemem politycznym, ewolucją sceny partyjnej i wyborami.

Habilitant czynnie uczestniczył w kilkudziesięciu konferencjach naukowych organizowanych w Polsce i za granicą, np. w 2019 r. w kongresie *Memory Studies Association* w Madrycie, Kongresie Politologii we Wrocławiu oraz wielu konferencjach we Włoszech.

Pan dr B. Secler był także wieloletnim członkiem zespołu badawczego, którego inicjatorem i kierownikiem był prof. Marcei Kosman. Rezultatem jego prac był cykl publikacji pt. *Na obrzeżach polityki*.

Co istotne, jeśli chodzi o kryterium kierowania międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach, z przedłożonej dokumentacji wynika, że Kandydat spełnił je, uczestnicząc w kilku projektach badawczych, w których pełnił rolę kierownika bądź wykonawcy. Po uzyskaniu doktoratu Habilitant realizował samodzielnie lub w zespole granty naukowe. Jeden z nich, zatytułowany *Polityczny wymiar sporów o przeszłość w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1989–2015*, został przyznany decyzją Komisji Konkursowej Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w 2012 r. Kolejny duży projekt, pt. *Uchwały historyczne Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej jako źródło konfliktów i podziałów politycznych w latach 1989–2015*, sfinansowany został w 2018 r. ze środków NCN w ramach programu OPUS. Ponadto Habilitant był wykonawcą w kierowanym przez prof. Agnieszkę Stępińską zespole badawczym, który realizował projekt grantowy pt. *Prezydencja Polski w Radzie Unii Europejskiej i Euro2012: rola wydarzeń medialnych w kształtowaniu wizerunku państwa* finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (NCN 116 614440). Efektem grantu były zagraniczne publikacje, a także referaty głoszone na wielu konferencjach polskich i zagranicznych. Kandydat współorganizował również w Poznaniu seminaria naukowe oraz szkolenia z udziałem zagranicznych uczonych. Dr B. Secler był także wykonawcą w kolejnym projekcie badawczym finansowanym przez Narodowe Centrum Nauki pt. *E-voting jako alternatywna procedura głosowania w elekcjach państwowych. Doświadczenia wybranych państw a perspektywy wdrożenia e-głosowania w Polsce* (OPUS 8 nr 2014/15/B/HS5/01358). Grant był realizowany pod kierownictwem prof. Magdaleny Musiał-Karg. W lipcu 2016 r. Habilitant odbył pobyt naukowy na Uniwersytecie Sapienza w Rzymie. Obecnie Kandydat jest członkiem międzynarodowego zespołu badawczego pod kierownictwem prof. Izoldy Bokszczanin z Uniwersytetu Warszawskiego oraz dr Małgorzaty Lorenckiej z Uniwersytetu Śląskiego. Przedmiotem badań ww. zespołu jest analiza włoskiej sceny partyjnej.

Dokonując oceny istotnej aktywności naukowej Kandydata realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej, należy odnotować, że w zakresie realizacji badań o charakterze międzynarodowym dr B. Seckler podjął bliską współpracę z naukowcami z Brna, Pragi, Wilna czy Rzymu. Jednym z jej efektów był cykl spotkań autorskich. Habilitant od ponad 10 lat pracuje w międzynarodowym projekcie badawczym pt. *Journalistic Role Performance Around the Globe*, którego kierowniczką jest prof. Agnieszka Stępińska, a koordynatorką Claudia Mellado z Pontificia Universidad Catolica de Valparaiso w Chile. W projekcie uczestniczą badacze z kilkudziesięciu państw, prowadząc badania nt. postrzegania funkcji mediów i ról dziennikarzy oraz ich realizacji (*role perception, role performance*).

W dokumentacji brakuje innych informacji nt. dokonań Kandydata na polu aktywności międzynarodowej. Ponadto Habilitant nie podaje informacji, z wyjątkiem odnotowania kilku wizyt studyjnych realizowanych podczas grantów, dotyczących odbytych staży naukowych w Polsce i za granicą. Kandydat powinien więc na kolejnych etapach swojej kariery naukowej w większym stopniu zaangażować się w działania w głównym obszarze deklarowanych zainteresowań badawczych, zarówno w sferze uczestnictwa w projektach badawczych, przygotowywania i publikowania opracowań czy też popularyzacji wyników własnych badań. Jest to o tyle istotne, że główny obszar badań dr. B. Seclera związany z polityką pamięci jest nośny, aktualny, interesujący poznawczo i doskonale nadający się do opracowań porównawczych.

Z autoreferatu wynika, że Kandydat jest członkiem Associazione Italiana di Comunicazione Politica oraz Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. W ramach swojej aktywności w PTKS Habilitant bierze udział w pracach dwóch sekcji badawczych - „Studia nad dziennikarstwem” oraz „Radio”. Jest też członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. W latach 2019-2021 należał również do Memory Studies Association. W dokumentacji nie znalazła się informacja o aktywności podejmowanej przez Pana dr. B. Seclera w innych międzynarodowych towarzystwach naukowych czy też sprawowanych w nich funkcjach.

Ponadto Habilitant jest recenzentem artykułów naukowych, współpracując w tej roli z takimi periodykami, jak: „Przegląd Politologiczny”, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne”, „Przegląd Zachodni”, „The Polish Journal of Eastern European Caucasus and Central Asian Studies”, „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities”, „Zeszyty Naukowe Centrum Badań im. Edyty Stein”, „Zeszyty Prasoznawcze”, „Refleksje. Pismo Naukowe Studentów i Doktorantów WNPiD” oraz „Debiuty Naukowe Studentów Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu”. Habilitant nie brał udziału w pracach zespołów eksperckich i konkursowych, nie wykonywał także ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców.

Zainteresowania badawcze Pana Doktora znalazły odzwierciedlenie w jego publikacjach, które należy uznać za istotne dla rozwoju dyscypliny nauki o polityce i administracji. Dokonując oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych Habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy, obejmujących m.in. autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych, należy odnotować, że Pan dr B. Seckler ma w swym dorobku dwie autorskie monografie, w tym jedną podoktorską, dwie współautorskie monografie, dwie współautorskie prace pod redakcją, 39 samodzielnych lub współautorskich artykułów opublikowanych w czasopismach bądź w pracach zbiorowych. Pod względem zarówno ilościowym, jak i jakościowym należy wystawić Habilitantowi pozytywną notę za jego aktywność publikacyjną.

Ocena spełnienia przez Kandydata kryteriów dotyczących *Impact Factor* (IF) publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR) zgodnie z rokiem opublikowania, liczby cytowań publikacji według bazy Web of Science (WoS) oraz indeksu Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science (WoS) jest negatywna. Habilitant nie wykazał publikacji mających IF. W oparciu o dane z Publish or Perish liczba cytowań jest zgodna z tą podaną przez Kandydata w autoreferacie, w Google Scholar liczba cytowań Pana dr. B. Secklera wynosi 312, zaś h-index – 6.

Habilitant w 2015 r. za swoją działalność naukową otrzymał nagrodę indywidualną III stopnia Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Ponadto czterokrotnie został wyróżniony nagrodami Dziekana Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM za działalność naukową i organizacyjną na rzecz społeczności akademickiej Wydziału.

W zakresie działalności dydaktycznej warto odnotować, że Kandydat prowadzi wykłady, konwersatoria i seminaria z wielu przedmiotów nie tylko na rodzimym Wydziale, ale również na Uniwersytecie WSB Merito Poznań oraz w Wyższej Szkole Biznesu w Gorzowie Wielkopolskim, uzyskując wysokie noty zarówno w ankietach studentów, jak i podczas hospitacji. Habilitant ukończył kilka szkoleń i kursów, które pozwoliły mu rozwinąć warsztat dydaktyczny. Wypromował blisko 200 licencjatów.

Pan dr B. Secler był kilkakrotnie członkiem komitetów organizacyjnych konferencji naukowych. W 2011 r. pełnił rolę sekretarza Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. *Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej*, a w 2015 r. – organizowanej również w Poznaniu – Międzynarodowej Konferencji Naukowej z cyklu *Obrzeża polityki*. Kandydat, jak wynika z autoreferatu, w swej karierze naukowej nie był kierownikiem naukowym czy też przewodniczącym komitetu organizacyjnego, w 2017 r. był natomiast członkiem Lokalnego Komitetu Organizacyjnego IV Kongresu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej.

Działalność popularyzatorska Kandydata realizowana jest m.in. w formie pełnienia funkcji sekretarza wielkopolskiego komitetu Olimpiady Wiedzy o Mediach dla szkół ponadpodstawowych, roli jurora w VIII Turnieju Debat Historycznych IPN (etap regionalny), organizatora spotkań autorskich, debat, warsztatów, prelekcji, zajęć dla dzieci, webinarów i seminariów, głoszonych wykładów dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz Lubońskiego Uniwersytetu III Wieku czy też Kościańskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Należy ją ocenić pozytywnie.

Uważam, że zadania organizacyjne stanowią jeden ze sposobów rozwijania zainteresowań badawczych uczonych, instrument służący popularyzacji wyników prowadzonych przez nich badań. Z opisu realizowanych zadań oraz wydarzeń inicjowanych, prowadzonych i koordynowanych przez Pana dr. B. Seclera powstaje obraz pracownika naukowo-badawczego szczególnie mocno zaangażowanego w działalność organizacyjną i popularyzatorską.

Podsumowując dokonany powyżej przegląd aktywności wypełnianych przez Habilitanta w sferze działalności organizacyjnej, naukowo-badawczej, dydaktycznej i popularyzatorskiej, stwierdzam, że spełnił on zdecydowaną większość wymogów o charakterze formalnym określonych w obowiązującej procedurze. Uzupełnieniem powyższej oceny będzie jakościowa analiza wskazanego przez Autora osiągnięcia naukowego.

III. Ocena zgłoszonego osiągnięcia naukowego

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz.U. z 2021 r., poz. 478 z późn. zm.) Habilitant jako główne osiągnięcie naukowe wskazał monografię zatytułowaną *Uchwały rocznicowe Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. O ich miejscu i roli w polskiej polityce pamięci po 1989 roku*. Książka została opublikowana przez Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w 2022 r. Spełnia ona warunki osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji i tym samym może być podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w jej zakresie. Określone przez autora pole badawcze jest zgodne z obszarem badawczym dyscypliny.

Jak podkreśla w autoreferacie Pan dr B. Secler, monografia jest elementem realizacji projektu badawczego finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki pt. *Miejsce i rola uchwał rocznicowych Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w polskiej*, którego Habilitant był kierownikiem i wykonawcą. Co warto odnotować, praca wskazana jako główne osiągnięcie nie jest jedynym opracowaniem Autora z zakresu polityki pamięci. Kandydat prowadził badania w tym obszarze m.in. w ramach finansowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego grantu badawczego pt. *Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej* (NN116316739), w którego realizacji uczestniczyli także prof. M. Kosman oraz dr Piotr Forecki. Pan dr B. Secler, oprócz monografii stanowiącej główne osiągnięcie, publikował rezultaty swoich badań na łamach czołowych polskich czasopism

politologicznych oraz w formie rozdziałów w monografiach w Polsce i za granicą. Nie ma jednak w dorobku tekstów opublikowanych w periodykach indeksowanych w bazie Scopus i WoS. Artykuły oraz rozdziały w pracach zbiorowych autorstwa Habilitanta mieszczą się w standardowej wielkości wynoszącej od 0,5 do 1,0 arkusza wydawniczego. Są to teksty poprawne językowo, które cechuje duża elegancja w zakresie prowadzonych rozważań. Charakteryzują się klarownością narracji, mają także znaczny walor poznawczy.

Monografia pt. *Uchwały rocznicowe Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. O ich miejscu i roli w polskiej polityce pamięci po 1989 roku* stanowi obszerne i wnikliwe autorskie studium poświęcone tytułowej problematyce. Podejmowany przez Autora temat jest ważny poznawczo i aktualny, a ponadto – co należy podkreślić – do tej pory nie został całościowo opracowany w literaturze przedmiotu. Recenzowana praca wypełnia tym samym istniejącą lukę w tym obszarze badań.

Jak trafnie wskazuje w autoreferacie Kandydat, „rocznice historyczne zajmują istotne miejsce w edukacji politycznej społeczeństwa, a stosunek do przeszłości odsłania bieżące podziały polityczne i społeczne na tle przypisywanych zdarzeniom historycznym znaczeń, jak również formułowych wobec nich ocen”. Kandydat zauważa, że na polu uchwałotwórczym aktywniejszy jest Sejm RP. Wskazuje również, że z biegiem czasu uchwały rocznicowe odgrywały coraz większe znaczenie. Na przestrzeni badanych 30 lat podjęto ich aż 589. W monografii Habilitanta nie brakuje innych ciekawych spostrzeżeń dotyczących sposobu określania polityki pamięci z wykorzystaniem narzędzia, jakim są uchwały rocznicowe, zarówno na płaszczyźnie krajowej, jak i międzynarodowej.

Przyjęta przez Habilitanta struktura pracy pozwala na przejrzystą i logiczną prezentację problemów badawczych oraz dokonanie analiz zapowiadanych w rozbudowanym *Wstępie*, zawierającym kompetentne omówienie metodologicznych fundamentów tytułowego zagadnienia. Pan dr B. Secler w nawiązaniu do właściwie określonych założeń badawczych rozprawy, w szczególności jej celu, postawionych pytań badawczych oraz trzech hipotez (które konsekwentnie weryfikuje w trakcie procesu badawczego, a następnie wnioski z tym związane prezentuje w *Zakończeniu*), dzieli tekst na siedem problemowych rozdziałów z wyróżnionymi dwiema częściami

rozważań. Pierwsza z nich ma charakter teoretyczny – Habilitant dokonuje w niej operacjonalizacji pojęć, charakteryzuje uchwały rocznicowe, dokonuje ich autorskiej klasyfikacji oraz omawia spełniane przez nie funkcje, które klasyfikuje jako: poznawcze, tożsamościowe, integracyjne, emocjonalne, mobilizujące oraz legitymizujące i delegitymizujące. Ponadto zastanawia się nad istniejącymi zależnościami pomiędzy władzą a polityką z odniesieniem do problematyki zarządzania pamięcią. W drugiej części monografii Autor w ujęciu chronologicznym analizuje wybrane uchwały rocznicowe Sejmu RP oraz Senatu RP poświęcone ważnym wydarzeniom oraz postaciom z historii Polski. Jak wskazuje, uchwały rocznicowe stanowią „akt woli Sejmu i Senatu RP w zakresie upamiętniania rocznic historycznych związanych z osobami i wydarzeniami, które zgodnie z intencją uchwałodawcy mają ważne znaczenie dla dziejów narodu i państwa. Do podstawowych cech uchwał rocznicowych należy zaliczyć, podobnie jak ma to miejsce w przypadku uchwał okolicznościowych, ich niewładczą, niewiążącą i symboliczną [...]” (s. 80–81). „Są narzędziem władzy państwowej i formą wyrażania stosunku do przeszłości, przypisać im należy znaczenie w zakresie realizacji określonych celów politycznych. Mogą mieć one charakter długofalowy (strategiczny) tudzież być zorientowane na sprawy bieżące – zarówno w wymiarze (krajowym), jak i zewnętrznym, [...] mają służyć kształtowaniu pamięci zbiorowej” (s. 83). Habilitant czyni również spostrzeżenie, że treść uchwał rocznicowych po 1989 r. była wielokrotnie przedmiotem ożywionych sporów, konfliktów politycznych, których nie łagodził fakt, że akty te nie mają charakteru normatywnego i wiążącego (s. 84).

Większość rozdziałów recenzowanej książki w swojej systematyce zawiera podsumowania, w których prezentowane są najważniejsze wnioski Autora. *Wstęp*, *Zakończenie*, *Bibliografia*, *Spis wykresów i tabel* oraz *Załączniki*, w których Kandydat wylicza wszystkie uchwały oraz wykresy zamieszczone w pracy (s. 288–351), dopełniają całości. Konstrukcja rozdziałów jest właściwie rozbudowana, a przy tym symetryczna. Tytuł książki jest informacyjnie nośny i językowo poprawny (choć mam pewne wątpliwości co do redakcji podtytułu, mają one jednak charakter perfekcjonistyczny i wynikają z osobistych upodobań w tym zakresie). Habilitant precyzyjnie określa w nim przedmiot prowadzonych rozważań.

Autor wprowadza cezurę czasową swych badań, określając i trafnie wyjaśniając moment początkowy i końcowy projektu. Jak deklaruje we *Wstępie*, analiza ma dotyczyć roli uchwał rocznicowych podejmowanych przez obie izby polskiego parlamentu w latach 1989–2019. Ich liczba oraz różnorodność świadczą o tym, jak bieżąca polityka określa ramy polityki pamięci w Polsce. Należy przy tym zauważyć, że przed przystąpieniem do zasadniczej części rozważań Habilitant kreśli szerokie tło historyczne związane z tytułową problematyką.

Kandydat dokonuje właściwego doboru ilościowych i jakościowych metod badawczych z obszaru nauk społecznych. Treść *Zakończenia* do recenzowanej monografii, może nieco zbyt enigmatycznego, oraz podsumowań poszczególnych części omawianego opracowania świadczy o wiedzy oraz umiejętnościach Habilitanta w obszarze syntezy i formułowania wniosków, a także prezentowania krytycznego stanowiska i własnych ocen wobec zarówno źródeł, jak i opinii innych badaczy. Autor ocenia m.in., że: „Dyskurs parlamentarny w zakresie procedowania i stanowienia uchwał rocznicowych ma charakter silnie polemiczny, zaś główną osią sporu jest walka o definiowanie prawdy historycznej i jej kultywowania”. Wskazuje także, że nadmierna aktywność izb parlamentu w sferze podejmowania kolejnych uchwał – którą określa „taśmową produkcją uchwał rocznicowych” (s. 85) – obniża ich rangę.

Bibliografia wyliczona w książce, na którą składają się zróżnicowane źródła, jest obszerna i dowodzi znajomości dotychczasowych ustaleń naukowych w zakresie omawianej problematyki. Autor recenzowanej książki analizuje m.in. programy partii politycznych, projekty uchwał wraz z uzasadnieniem, stenogramy z posiedzeń komisji sejmowych i senackich. Nie sięga natomiast po źródła anglojęzyczne, co w kontekście realizowanego projektu może jednak mieć uzasadnienie, niemniej zwłaszcza z uwagi na dostrzeżony przez Kandydata potencjał badań porównawczych w tym zakresie warto było w większym stopniu, choćby w rozdziałach teoretycznych, odwołać się do zachodnich badaczy.

Strona formalna opracowania jest na dobrym poziomie. Kandydat w mojej ocenie w umiejętny sposób krytycznie dyskontuje zebrane źródła. Co istotne, ważną rolę w jego rozważaniach odgrywają wyniki własnych badań.

Forma narracji oraz uporządkowany tok rozważań stanowią zaletę recenzowanej monografii. Wywód naukowy Habilitanta znajduje odzwierciedlenie w zasadnej argumentacji. Redakcja przypisów jest poprawna i odpowiadająca naukowym standardom (w kilku miejscach przydałaby się korekta, ponieważ zarówno w obszarze przypisów, treści, jak i spisu treści pojawiają się mankamenty). W niektórych miejscach Kandydat miesza różne formy narracji, co może nieco razić czytelnika.

Podsumowując, Autor recenzowanej monografii precyzyjnie i ambitnie formułuje zamierzenia badawcze, co wpływa na oryginalność oraz merytoryczną jakość prezentowanych wniosków. Pan dr B. Secler dowodzi, że ma bogatą ogólną wiedzę teoretyczną w zakresie nauk o polityce oraz poważny zasób wiadomości z obszaru własnych zainteresowań badawczych. Jestem zdania, że ich realizacja przyczyni się do rozwoju naukowego poznania w sferze polityki pamięci w Polsce.

Reasumując, zastosowane przez Autora określenie zamierzeń badawczych oraz sposobu i narzędzi ich realizacji świadczy o jego dojrzałości metodologicznej i zdefiniowanych ambicjach poznawczych. Przedłożone do recenzji opracowanie stanowią dobrze skonstruowaną analizę bazy źródłowej w omawianym zakresie. Tworzy ciekawą perspektywę poznawczą dla dalszych badań dotyczących tytułowej problematyki. W mojej ocenie monografia Pana dr. B. Seclera pt. *Uchwały rocznicowe Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. O ich miejscu i roli w polskiej polityce pamięci po 1989 roku*, zgłoszona jako osiągnięcie, podobnie jak inne opracowania Kandydata, zawiera element oryginalny, autorski, dotychczas nieporuszany w polskiej literaturze przedmiotu.

IV. Konkluzja

Recenzent w postępowaniu habilitacyjnym musi dokonać oceny, czy od czasu uzyskania stopnia doktora habilitant legitymuje się osiągnięciami naukowymi, które stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, oraz

czy wyniki jego badań dowodzą znaczącego postępu jakościowego, który dokonał się w trakcie jego kariery naukowej. W mojej ocenie dorobek Pana dr. B. Seclera z ostatnich trzynastu lat jest wystarczający pod względem kryterium ilościowego oraz jakościowego, a tym samym może stanowić podstawę do przeprowadzania dalszych etapów przewodu habilitacyjnego. Co istotne, opracowania naukowe Kandydata cechują duża kultura języka i znajomość badawcza dotycząca poruszanej problematyki.

Osiągnięcie naukowe jest wartościowe zarówno pod względem metodologicznym, jak i koncepcyjnym. Aktywność naukowa Habilitanta jest na dobrym poziomie, świadczy o posiadanych przez niego kompetencjach. W przyszłości Kandydat powinien jednak zwiększyć swoje zaangażowanie w prezentowanie wyników badań za granicą, zwłaszcza że tematyka, którą podejmuje, ma duży potencjał poznawczy. Istotne jest, aby Habilitant publikował swoje teksty i analizy w czasopismach o międzynarodowym charakterze. Warto podkreślić jego duże doświadczenie dydaktyczne oraz ponadprzeciętne organizacyjne i popularyzatorskie aktywności.

Stwierdzam, że osiągnięcia badawcze Habilitanta, jego warsztat badawczy, jak również poziom samoświadomości metodologicznej stanowią o tym, że spełnia on wymogi ustawowe określone w ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*. W związku z powyższym wnoszę o dopuszczenie Pana dr. Bartłomieja Seclera do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego w procedurze nadania stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce i administracji.

Joanna Marszałek-Kawa